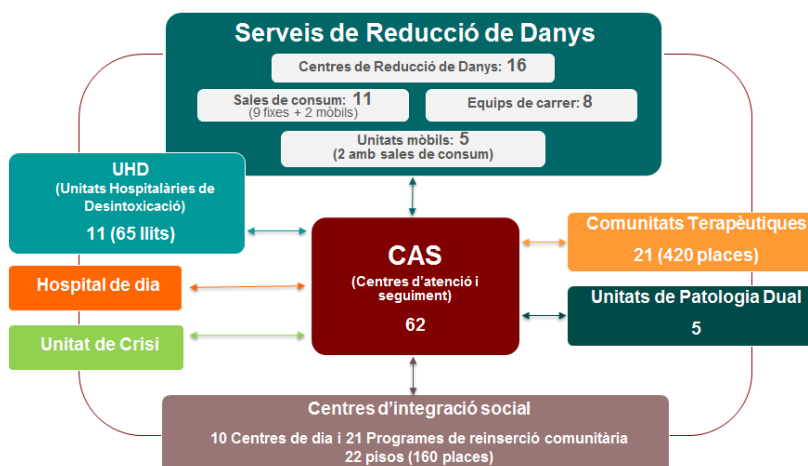

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

L'atenció especialitzada a les drogodependències a Catalunya gira entorn dels 62 centres d'atenció ambulatoria (Centres d'Atenció i Seguiment de les drogodependències –CAS–) que hi ha repartits en tot el territori. Aquests centres poden disposar d'altres recursos assistencials en funció de les necessitats de cada pacient, com són les unitats hospitalàries de desintoxicació (UHD), les comunitats terapèutiques, els centres de dia, els pisos i els programes de reinserció social.

Per aquells pacients que encara no volen o poden iniciar un tractament de deshabitació, o que recauen en el consum, es disposa d'un conjunt de dispositius orientats a prevenir o disminuir les malalties i la mortalitat associada al consum, són els serveis de reducció de danys: unitats mòbils, centres d'atenció sociosanitària sense cita prèvia, sales de consum de drogues, equips de carrer...

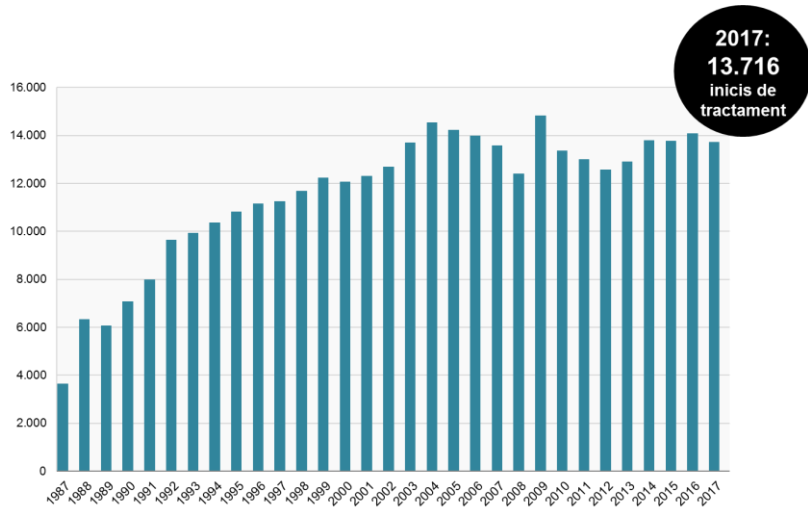
Tota persona que demana tractament de deshabitació en un dels CAS, se li administra un qüestionari denominat "Inici de Tractament" que recull un conjunt de dades sociodemogràfiques, de patrons de consum i morbiditat associada que permet tenir cada any una foto de com és el consum de drogues i com evoluciona. Aquest indicador junt amb d'altres com són les enquestes, la mortalitat, les infeccions associades a la injecció, etc. són la base de la vigilància epidemiològica en drogodependències que serveix per avaluar i planificar les accions preventives, assistencials i rehabilitadores.

Els **inicis de tractament** és un dels indicadors més importants que es porta utilitzant des de finals dels anys 80 i que es compartit per tots els països de la Unió Europea.

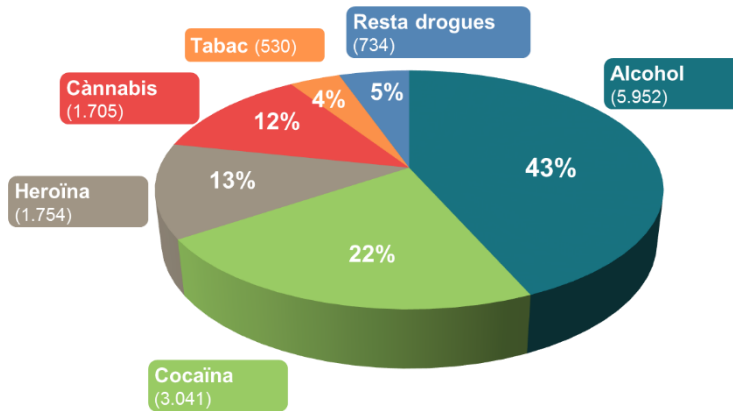
Així passem a comentar **els resultats del 2017 d'aquest indicador a Catalunya**. L'any 2017 hi va haver 13.716 inicis de tractament. D'aquests inicis de tractament el 43% van ser inicis per alcohol, el 22% per cocaïna, el 13% per heroïna, el 12% per cànnabis, el 4% per tabac i la resta per altres drogues (5%). Cal remarcar que els equips d'atenció primària desenvolupen un paper important en el tractament del tabaquisme, per la qual cosa només els casos més greus arriben als serveis especialitzats.

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

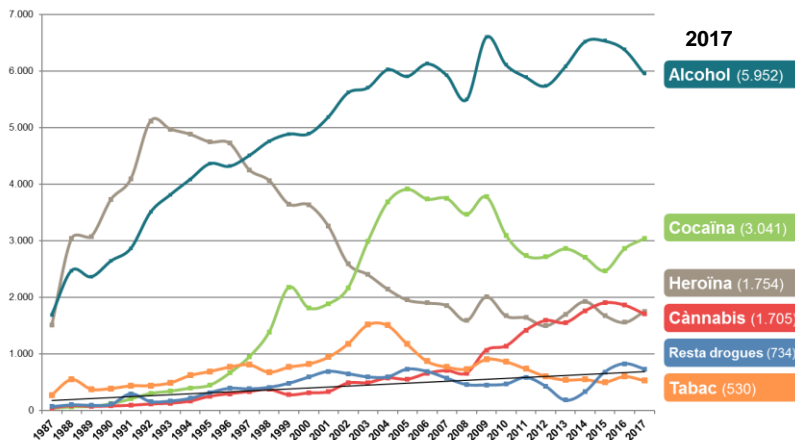
Evolució 1987 – 2017 els inicis de tractament

Inicis de Tractament 2017 per substància principal (total: 13.716)

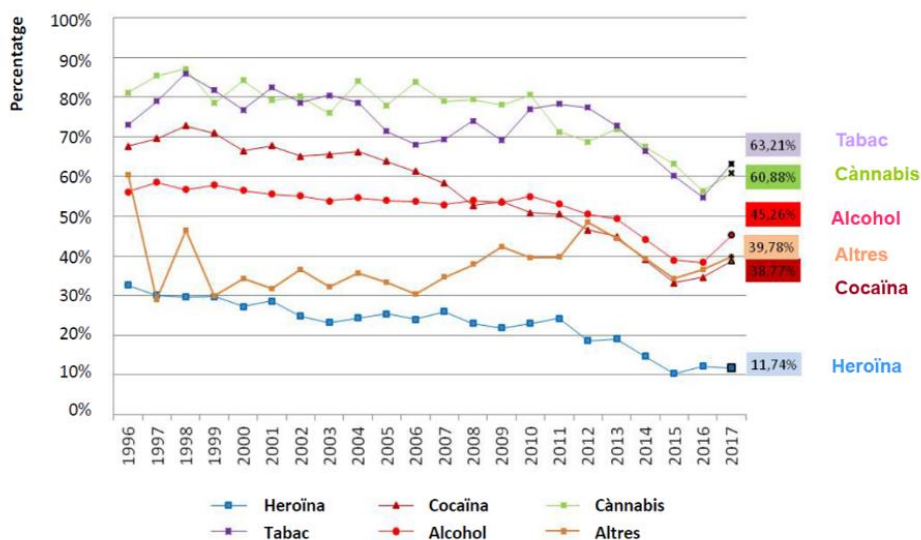
Evolució 1987 – 2017 dels inicis de tractament per substància principal

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

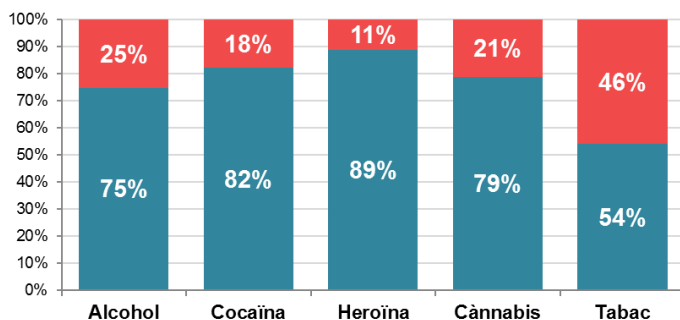
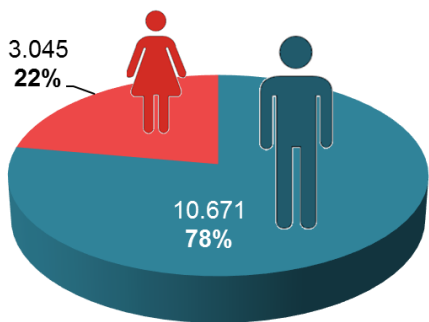
La demanda de tractament per cocaïna s'ha incrementat lleugerament els darrers dos anys, després de 6 anys d'un descens gradual; tot i això, actualment només el 40% fa el tractament per primera vegada mentre que fa 10 anys aquest percentatge era del 60%. La demanda de tractament per heroïna està estabilitzada des d'inicis de la dècada del 2000 i només el 12% inicien tractament per primera vegada, cosa que explica la baixa incidència de noves demandes.

Evolució anual dels usuaris que no han realitzat cap tractament previ

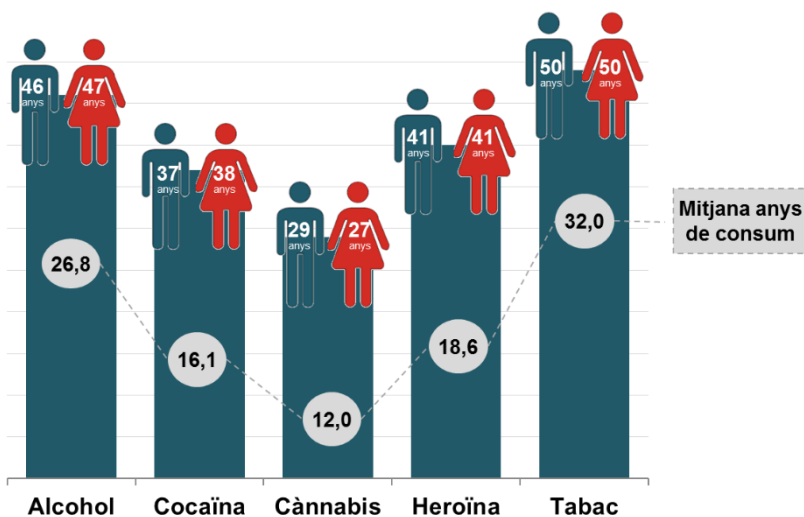

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

L'evolució de la **distribució entre sexes** dels inicis de tractament reflecteix el fet que les dones tendeixen a igualar els homes en el consum de drogues legals (alcohol i tabac) o aquelles amb menor rebuig social (cànnabis), fet que també es reflecteix en les enquestes poblacionals i escolars, tot i això encara ara més del 75% de inicis son per homes, excepte per tabac, on les dones constitueixen un 45% dels inicis de tractament.

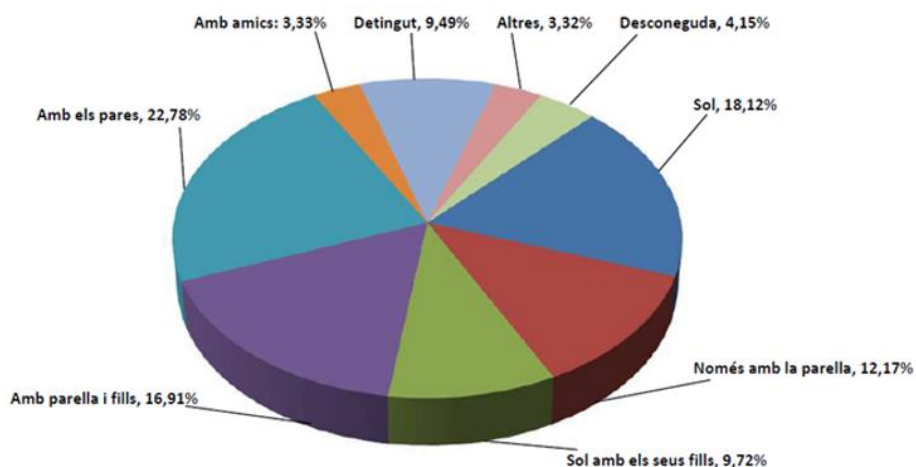
Les **edats** mitjanes es mantenen estables els darrers anys després d'un increment progressiu en els anys anteriors. La droga per la qual la gent més jove fa inicis de tractament és el cànnabis (29 anys en homes i 27 en dones), mentre que les drogues per les quals es demana tractament amb una edat més avançada són el tabac (50 anys en homes i dones) i l'alcohol (47 en homes i dones).

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

L'índex d'atur entre les persones que inicien tractament és elevat per a totes les drogues excepte per tabac comparat amb el de la població general.

Pel que fa a la **convivència**, voldríem remarcar que gairebé el 23% de les persones que han iniciat tractament viu amb els pares. Si tenim present que les edats mitjanes d'inici de tractament en totes les drogues (excepte el cànnabis) estan per sobre dels 38 anys, ens podria fer pensar en les dificultats de portar una vida personal independent que es poden associar a l'addicció a una droga. D'altra banda, el 26% d'aquestes persones viuen amb fills, i el 36% d'aquestes viuen soles amb els fills. Caldria valorar l'impacte i la necessitat de suport que poden tenir aquestes famílies.

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

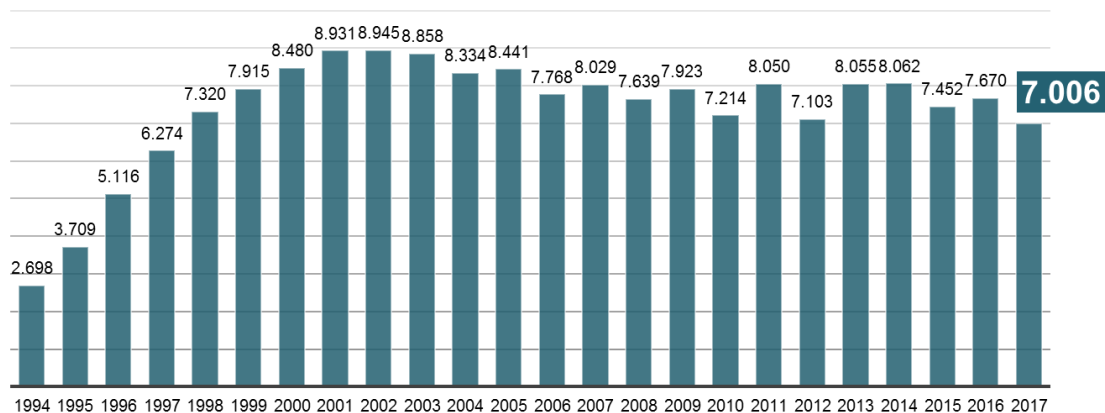
Pel que fa a les **persones que van iniciar tractament el 2017 i van dir s'havien injectat** alguna vegada a la vida i se'n coneix la serologia, continuem veient una alta prevalença de la infecció pel VIH (37,27%) i d'exposició al VHC (64,12%) i hi ha un 34,3% que han estat exposades a ambdós virus. De tota manera, això contrasta amb el fet que el nombre d'inicis de tractament de persones amb antecedents d'injecció ha disminuït dràsticament des dels anys noranta del segle passat. Malgrat això, la Subdirecció General de Drogodependències continua fent un esforç important per fer més accessible el material estèril d'injecció com denota l'increment de xeringues dispensades enguany respecte als anys anteriors; així, el nombre de nous diagnòstics d'infecció (incidència) entre persones que s'injecten drogues continua sent el més baix entre els diferents col·lectius amb pràctiques de risc.

Anticossos pel VIH i Hepatitis C, entre les persones que inicien tractament i que s'han injectat alguna vegada

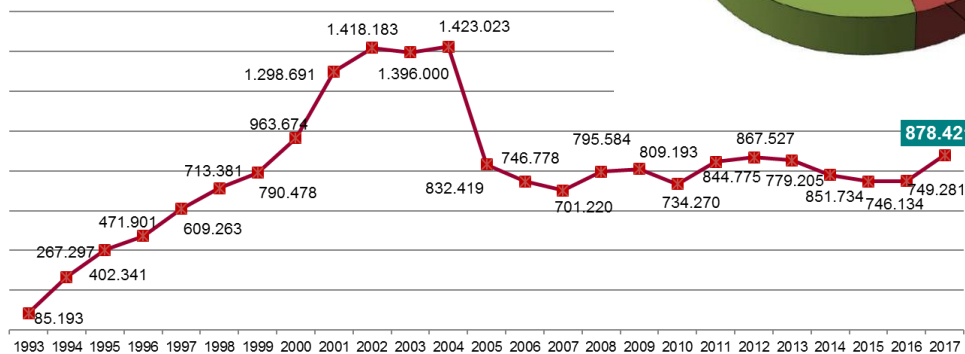
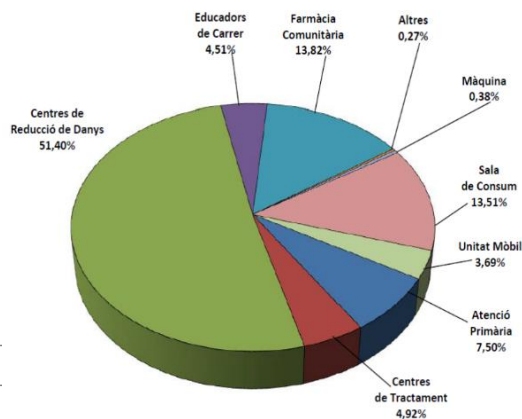
		Hepatitis C						Total amb resultats VIH	% Total amb resultats VIH
		Positiu	Negatiu	Pendent de resultat	Desconegut	Total	% Total		
VIH	Positiu	239	26	1	15	281	26,41%	754	37,27%
	Negatiu	202	229	1	41	473	44,45%		62,73%
	Pendent de resultat	6	3	20	18	47	4,42%		
	Desconegut	57	24	9	173	263	24,72%		
	Total	504	282	31	247	1.064	100,00%		
	% Total	47,37%	26,50%	2,91%	23,21%	100,00%			
Total amb resultats VHC		786							
% Total amb resultats VHC		64,12%	35,88%						

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

Programa de manteniment en metadona: s'ha disminuït lleugerament el nombre d'usuaris respecte anys anteriors: en total, hi havia **7.006 persones el 2017**. Tenint en compte les recomanacions de l'OMS, a Catalunya hi ha una bona cobertura d'aquest programa.

Programa d'intercanvi de xeringues: els serveis que ofereixen material d'injecció higiènic van distribuir un **total de 878.421 xeringues estèrils** durant l'any 2017 des dels 545 punts d'intercanvi (farmàcies, centres d'atenció primària, serveis de reducció de danys, centres de tractament i altres).

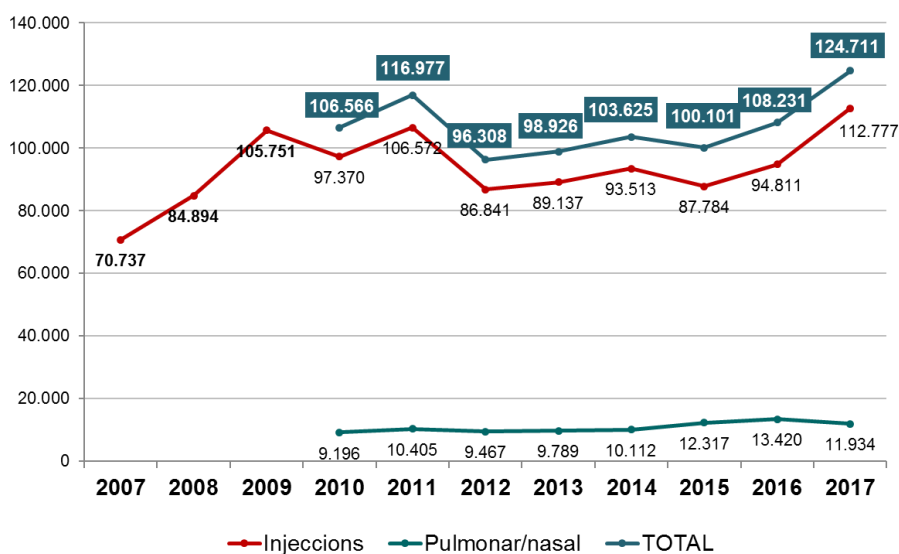
Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

Els **serveis de reducció de danys** han atès a 6.243 usuaris en els 16 recursos que hi ha a Catalunya i s'han distribuït 528.209 xeringues. Per tal de prevenir malalties de transmissió sexual, enguany també s'han distribuït un total de 12.894 preservatius (masculins o femenins).

3.176 persones han anat a les **sales de consum** i han fet un total de 124.711 consums, 16.394 més respecte a l'any 2016. La totalitat de les **11 sales** tenen espai pel consum injectat, i dues d'elles també disposen d'àrees per fumar.

Aquests consums són higiènics i segurs, i amb molta probabilitat han previngut infeccions greus com la infecció pel VIH i per les hepatitis, a més de morts per sobredosi.

Sales de Consum Supervisat
Evolució consums 2007-2017: 3.176 usuaris el 2017

Informe Sistema d'Informació sobre Drogodependències 2017

El nombre d'**urgències ateses pel SEM** causades pel consum o l'abús de substàncies el 2017 va ser de 21.740, valor lleugerament superior al del 2016. Les urgències relacionades amb el consum d'alcohol són de lluny les més freqüents (84,61%). El nombre d'urgències relacionades amb el consum d'alcohol en el grup d'edat entre 12 i 16 anys ha disminuït en els dos darrers anys; tot i això, es mantenen les noies amb un nombre més alt d'intoxicacions respecte dels nois. Cal remarcar la necessitat de prioritzar de forma important les intervencions preventives entre aquests menors tenint present els aspectes de gènere, ja que les intoxicacions alcohòliques s'associen a altres problemes com són pràctiques sexuals de risc o no consentides, violència juvenil, accidentabilitat, etc.

Urgències ateses pels Serveis d'Emergències Mèdiques (SEM)	Nombre d'Urgències			% Urgències alcohol respecte el total drogues		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Altres urgències derivades del consum d'alcohol	189	238	256	86,64	85,99	84,61
Intoxicacions d'alcohol	17.689	17.936	18.139			
Total general	20.636	21.134	21.740			

Urgències ateses pels Serveis d'Emergències Mèdiques (SEM)	Nombre d'Urgències						% de les Urgències					
	2015		2016		2017		2015		2016		2017	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
De 12 a 15 anys												
Intoxicacions d'alcohol	178	239	176	274	177	263	42,69	57,31	39,11	60,89	40,23	59,77
De 16 a 17 anys												
Intoxicacions d'alcohol	389	364	500	424	495	426	51,66	48,34	54,11	45,89	53,75	46,25
Majors de 18 anys												
Intoxicacions d'alcohol	9.791	4.169	11.226	4.968	11.469	4.964	70,14	29,86	69,32	30,68	69,79	30,21
Altres urgències derivades del consum d'alcohol	119	48	183	49	180	65	71,26	28,74	79,91	20,09	73,47	26,53
Total Majors de 18 anys	9.910	4.217	11.409	5.017	11.649	5.029	70,15	29,85	69,46	30,54	69,85	30,15

*S'han exclòs les urgències amb edat i/o sexe desconeguts

Trobareu l'informe complet a:

<http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/epidemiologia/sid/>